

CHANAKYA NEETHI - CHAPTER 7

arthanāśaṃ manastāpaṃ grhē duścharitāni cha □
vañchanaṃ chāpamānaṃ cha matimāna prakāśayēt □ 01 □

dhanadhānyaprayōgēṣu vidyāsaṅgrahaṇē tathā □
āhārē vyavahārē cha tyaktalajjaḥ sukhī bhavēt □ 02 □

santōṣāmṛtatṛptānāṃ yatsukhaṃ śāntirēva cha □
na cha taddhanalubdhānāmitaśchētaścha dhāvatām □ 03 □

santōṣastriṣu kartavyaḥ svadārē bhōjanē dhanē □
triṣu chaiva na kartavyō'dhyayanē japadānayōḥ □ 04 □

viprayōrvipravahnyōścha dampatyōḥ svāmibhṛtyayōḥ □
antarēṇa na gantavyaṃ halasya vṛṣabhasya cha □ 05 □

pādābhyāṃ na sprśēdagniṃ guruṃ brāhmaṇamēva cha □
naiva gāṃ na kumārīṃ cha na vṛddhaṃ na śīṣuṃ tathā □ 06 □

śakaṭaṃ pañchastēna daśastēna vājinam □
gajaṃ hastasahasrēṇa dēśatyāgēna durjanam □ 07 □

hastī aṅkuśamātrēṇa vājī hastēna tāḍyatē □
śaṅgī laguḍahastēna khaḍgahastēna durjanaḥ □ 08 □

tuṣyanti bhōjanē viprā mayūrā ghanagarjitē □
sādhavaḥ parasampattau khalāḥ paravipattiṣu □ 09 □

anulōmēna balinaṃ pratilōmēna durjanam □
ātmatulyabalaṃ śatruṃ vinayēna balēna vā □ 10 □

bāhuvīryaṃ balaṃ rājñāṃ brahmaṇō brahmavidbalī □
rūpayauvanamādhuryaṃ strīṇāṃ balamanuttamam □ 11 □

nātyantaṃ saralairbhāvyaṃ gatvā paśya vanasthalīm □
Chidyantē saralāstatra kubjāstiṣṭhanti pādapāḥ □ 12 □

yatrōdakaṃ tatra vasanti haṃsā-
stathaiva śuśkaṃ parivarjayanti □

na haṃsatulyēna narēṇa bhāvyaṃ
punastyajantaḥ punarāśrayantē ॥ 13 ॥

upārjitānāṃ vittānāṃ tyāga ēva hi rakṣaṇam ॥
taḍāgōdarasaṃsthānāṃ parīvāha ivāmbhasām ॥ 14 ॥

yasyārthāstasya mitrāṇi yasyārthāstasya bāndhavāḥ ॥
yasyārthāḥ sa pumā ॥ llōkē yasyārthāḥ sa cha paṇḍitaḥ ॥ 15 ॥

svargasthitānāmiha jīvalōkē
chatvāri chihnāni vasanti dēhē ॥
dānaprasaṅgō madhurā cha vāṇī
dēvārchanam brāhmaṇatarpaṇam cha ॥ 16 ॥

atyantakōpaḥ kaṭukā cha vāṇī
daridratā cha svajanēṣu vairam ॥
nīchaprasaṅgaḥ kulahīnasēvā
chihnāni dēhē narakasthitānām ॥ 17 ॥

gamyatē yadi mṛgēndramandiram
labhyatē karikapālamauktikam ॥
jambukālayagatē cha prāpyatē
vatsapuchChakharacharmakhaṇḍanam ॥ 18 ॥

śunaḥ puchChamiva vyartham jīvitam vidyayā vinā ॥
na guhyagōpanē śaktaṃ na cha daṃśanivāraṇē ॥ 19 ॥

vāchām śaucham cha manasaḥ śauchamindriyanigrahaḥ ॥
sarvabhūtagāyāśauchamētachChaucham parārthinām ॥ 20 ॥

puṣpē gandham tilē tailam kāṣṭhē'gniṃ payasi ghṛtam ॥
ikṣau guḍam tathā dēhē paśyātmānam vivēkataḥ ॥ 21 ॥